

С. В. Волох,
*старший викладач кафедри сучасних європейських мов,
Національна академія статистики обліку та аудиту*

РОЛЬ МОТИВАЦІЇ ЯК ОСНОВНОГО ЧИННИКА В ОВОЛОДІННІ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Приєднання до Болонського процесу означає входження України в європейський освітній та науковий простір, при цьому сучасний студент має відповідати вимогам ринкового середовища. Для співпраці на міжнародному просторі однією з умов є підготовка з іноземної мови на високому рівні, а потреба у фахівцях, що вільно володіють іноземною мовою, стає все більш

актуальною в сучасному суспільстві. Отже, іноземна мова є одним із головних напрямів професійної підготовки студента економічних спеціальностей і важливим чинником побудови успішної кар'єри випускника в майбутньому. Проте, розуміючи необхідність знань іноземної мови, студенти немовних спеціальностей стикаються зі складнощами, опановуючи її.

Питанням мотивації навчання займалися вітчизняні (І. Зимова, А. Леонт'єв, Г. Бородіна, Е. Знанська, О. Тарнопольський) і зарубіжні науковці (У. Ламберт, П. Якобсон, З. Дорней, А.Г. Маслоу, Р. Шмідт та ін.).

Мотивація (з лат. *movere*) – спонукання до дії; динамічний процес фізіологічного та психологічного плану, що керує поведінкою людини і визначає її організованість, активність і стійкість; здатність людини діяльно задовольняти свої потреби. Якщо людина мотивована, її задоволення від роботи обов'язково матиме гарний результат [4].

С. Гончаренко у своєму «Українському педагогічному словнику» визначає мотивацію як «систему мотивів або стимулів, які спонукають людину до конкретних форм діяльності або поведінки» [2]. На його думку, мотивами можуть виступати «уявлення й ідеї, почуття й переживання, що виражають матеріальні або духовні потреби людини». Поняття «мотив» означає спонукальну причину дій і вчинків людини (те, що готує до дії) [1].

Беручи до уваги той факт, що мотивація – основна рушійна сила у вивченні іноземної мови студентами немовних спеціальностей, слід зазначити, що мотиви належать до суб'єктивного світу людини, визначаються його внутрішніми спонуканнями, звідси і виникають всі складнощі виклику мотивації. Студент вивчить іноземну мову тільки тоді, коли відчує власне бажання та необхідність у цьому, тобто у нього виникне мотивація.

Мотивація поділяється на два види: внутрішню та зовнішню. Внутрішня мотивація – це бажання здійснювати діяльність заради неї самої, прагнення до особистого розвитку, бажання отримати гарну роботу тощо. Водночас зовнішня мотивація залежить від стосунків людини з іншими людьми. Це може бути бажання отримати нагороду або, навпаки, уникнути покарання. Таким чином, можна виділити такі особливості внутрішньої та зовнішньої мотивації:

- внутрішня мотивація сприяє збільшенню якості роботи, а зовнішня – кількості;
- за внутрішньої мотивації важливим є сам процес навчання, а за зовнішньої – кінцевий результат навчання;
- внутрішня мотивація сприяє зростанню впевненості у собі та своїх силах, тоді як зовнішня мотивація не пов'язана з предметом, а зумовлена зовнішніми обставинами.

Мотивацію з боку студента можна поділити на позитивну та негативну. Думка «якщо я буду вчити англійську мову, то буду мати оцінки, а на іспиті отримаю відмінно» – це приклад позитивної мотивації, а думка «якщо я буду вчити англійську мову, то здам іспит, і мене не відрاهують» – приклад негативної мотивації. В основному студентами рухають зовнішні мотиви, при

цьому не секрет, що є і значна частка негативної мотивації – «щоб не відрахували», «щоб батьки не сварили», «щоб не поставили неатестацію». Але цей вид мотивації має короткодіючий ефект, тоді як внутрішня мотивація демонструє довготривалу дію. За власними спостереженнями, студенти, що вивчають іноземну мову в немовньому вищому навчальному закладі, як правило, навчаються на заняттях в діаметрально протилежних психічних станах нудьги або тривоги. Нудьгують студенти, що невмотивовані до вивчення іноземної мови і не прагнуть оволодіти нею, а тривожність відчують ті, хто боється припуститися помилки, невпевнені у собі, але мають бажання оволодіти іноземною мовою.

У Національній академії статистики, обліку та аудиту підготовка майбутніх бакалаврів та магістрів проводиться за професійною орієнтацією, тому студенти мають усвідомити, що отримані знання з іноземної мови матимуть важливе значення для їх майбутньої професійної кваліфікації та більшої «вартості» на ринку праці.

З.Дорней у своїй статті «Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom» аналізує феномен мотивації навчання іноземній мові, виділяючи три рівні, а саме:

- 1) рівень мови (культура, суспільство);
- 2) рівень студента (впевненість у своїх силах, цілеспрямованість, орієнтація на результат);
- 3) рівень навчальної ситуації (вплив особистості викладача, його методики та стилю викладання) [3].

Під час проведення занять викладачеві необхідно створювати такі умови, щоб у студентів виникала особиста мотивація, зацікавленість і потреба у вивченні іноземної мови, навіть якщо вона не є профілюючим предметом. Насамкінець хотілося б сказати, що головним завданням викладача іноземної мови на немовних спеціальностях є вміння донести до студентів важливість підвищення внутрішньої мотивації, переконання, що знання іноземної мови є одним із показників підготовки спеціаліста високого рівня.

Список використаних джерел

1. Бородіна Г. І. Щодо проблеми формування стійкої мотивації до вивчення іноземної мови у студентів інженерних спеціальностей / Г. І. Бородіна // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. – 2013. – Вип. 22. – С. 60–67. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vmvpn_2013_22_9.pdf
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко ; гол. ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с.
3. Dornyei Z. Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom / Z. Dornyei // The Modern Language Journal. – 1994. – № 3. – P. 273–284.
4. <https://uk.wikipedia.org/>